

פרשת בראשית

Disclaimer: Our recommending certain רש"י's does not suggest in any way that not all the רש"י's are important. Certainly, those who are מקרא ואחד תרגום by learning רש"י are מחויב to learn every רש"י.

(1) רש"י's - Fundamental:

	א:א	בראשית ברא
	א:א	ברא אלקים
	א:ה	יום אחד
	א:יד	יהי מארת וגו'
	א:כז	נעשה אדם (both)
	א:כז	ויברא אלקים את האדם בצלמו
	א:כח	וכבשה
	א:לא	יום הששי
ב:ד	ב:ז	תולדות שמים וארץ בהבראם ביום עשות ד' וייצר
	ג:ג	ולא תגעו בו
	ג:ה	והייתם כאלקים והייתם
	ג:ז	עלה תאנה

(2) מפרשים - Recommended:

מראי-המקומות בר"ב לקוחים מ"מבוא לפרשנות המקרא - פרוש רבינו בחיי בן אשר לתורה" מאת הרב יהודה קופרמן

	פרק א :	פסוק :
	א	א
בראשית	ספורנו	אבן עזרא
ברא	ספורנו	גור אריה
אלקים	גור אריה	רמב"ן
ברא אלקים - דף ח ד"ה שעלה	ר"ב ויבדל אלוקים - מעשה בראשית הרומז על תולדות האנושות / ה' הבורא את שלושת העולמות (מלאכים, גלגלים וארץ) / (עד "הכל נקרא בשם ארץ בכלל")	ב
יום אחד (ולא יום ראשון כי היה במדרגה מיוחד)	משך חכמה	ה
עץ פרי - דף יב ד"ה והיא לא עשתה	גור אריה	יא
תדשא - (והלכת בדרכיו מחייב שלא יקח אדם בהמה אלא אם כן התקין להם מזון)	משך חכמה	כ"ב
ויברך אותם אלקים - מהות ברכת הדגים והעופות / הדגים לא מתו במבול	ר' בחיי	כז
	אברבנאל	כז
בצלמו	רשב"ם	כז
ואת כל העץ (לרמז על האתרוג)	משך חכמה	כט
והנה טוב מאד	ספורנו	לא
והנה טוב מאד - (דף 4) (על אדם לא כתוב כי טוב בי יש בחירה אבל אם בוחר בטוב אז זה טוב מאד וע"ש הקטע אחרי ה שכותב שהאדם מוכרח קצת בהטוב)	משך חכמה	לב

פרק ב :

פסוק:

שפת אמת	א	בפ' ויכלו (דף 9 שנת תרמ"א) (בשבת חלק הבריאה שלמעלה יורד למטה)
ר' בחיי	ג	ויכל אלקים ביום השביעי - ענין סיום מלאכת היצירה / מהות השביתה
רמב"ן	ה	אשר ברא אלקים לעשות
ר' בחיי	ט	וכל שיח השדה - כל חלקי הבריאה משבחים ומקלסים לבורא
רמב"ן	טז	ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע
משך חכמה	יז	מכל עץ הגן (דף 4) גדר רצון ד' כשזה לא מצוה מפורשת)
רמב"ן	כג	ביום אכלך ממנו מות תמות
רשב"ם	כה	זאת הפעם
ר' בחיי		זאת הפעם - מקום בריאתם של אדם וחיה
אור החיים		ויהיו - בא"ד ויש לנו לבחון למה א"א אמר לעבדו לשים ידו באותו מקום

פרק ג :

פסוק:

ר' בחיי	ה	והייתם כאלקים - יודעי טוב ורע דרגת אדם הראשון לפני ואחרי החטא(בעגבות המורה) / מידה כנגד מידה בעונשו
מלבי"ם	כ	ויקרא האדם שם אשתו חיה
ר' בחיי	כ"א	וילבישם - חמלת ה' גם אחרי החטא/ פירות גן עדן כמין במדבר / גן עדן רומז לתורה ומצוות שהן תכלית הבריאה / הנכש הוא היצר / אין יצר בזמן תחיית המתים
רמב"ן	כב	ועתה פן ישלח ידו

פרק ד :

פסוק:

רמב"ן	ג	ויבא קין מפרי האדמה מנחה וכו' והבל הביא גם הוא
גור אריה	ד	מפרי האדמה - דף מ ד"ה זרע פשתן
דעת זקנים	ז	וישע ה' אל הבל ואל מנחתו
משך חכמה		לא מות תמותון (דף ד) (חטא אדם וחיה)
רמב"ן	כ	הלא אם תטיב שאת
העמק דבר		ויקרא האדם שם אשתו חיה

פרק ה :

פסוק:

דעת זקנים	א	זה ספר תולדת אדם
ר' בחיי	כ"ג	ויהי כל ימי חנוך - דרגתו של חנוך והשוואה עם משה רבינו
ר' בחיי	ל	ויחי למך - חשבון עשרת הדורות מאדם עד נח
משך חכמה	לב	ויהי בן נח - (דף 7) (הוליד בנים רק אחר שעבר רוב שנותיו בצדקות) ובמדרש (ענין החיים הארוכים של דורות ההם)